

СПОНТАННЕ ПРИМНОЖЕННЯ ЦЕРКОВ

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА

ВСТУП

I. ЗНАЙТЕ І ЛЮБІТЬ ЛЮДЕЙ, ЯКИХ ВИ НАВЧАЄТЕ

- A. Обмежте свої обов'язки одним народом або одним поселенням
- Б. Дозвольте церкві бути народною
- В. Складіть перелік того, що ви будете робити, щоб відтворювати учнів у народі
- Г. Вирішіть, як найкраще застосовувати свої дари для служіння людям

II. ПІДГОТУЙТЕ СВОЇХ УЧНІВ ДО ТОГО, ЩОБ ВОНИ ВІДРАЗУ БРАЛИСЯ ДО НАСТАВНИЦТВА ТИХ ЛЮДЕЙ, З ЯКИМИ ПРАЦЮЮТЬ

- A. Будуйте стосунки наставництва з тими керівниками, яких ви навчаєте
- Б. Створіть стосунки навчання та збудування між служителями та їхніми учнями

III. НАВЧАЙТЕ ПРАКТИЧНОГО ПОСЛУХУ ПОВЕЛІННЯМ ІСУСА — ПЕРЕДУСІМ ТА НАЙГОЛОВНІШЕ В ЛЮБОВІ

- A. Починайте відразу з дотримання основних повелінь Ісуса в любові
- Б. Визначте цілі благовістя у світлі послуху
- В. Визначте цілі богословської освіти в світлі послуху
- Г. Спрямуйте навчання на послух у любові

IV. ОРГАНІЗОВУЙТЕ ЦЕРКВУ АБО ПРОГРАМУ НА ОСНОВІ СТОСУНКІВ ЛЮБОВІ, ЗБУДУВАННЯ ТА ПІДЗВІТНОСТІ, ЯКІ ВСТАНОВЛЮЮТЬСЯ МІЖ ОКРЕМИМИ УЧНЯМИ ТА ЦЕРКВОЮ

- A. Допмагайте відтворюватися кожній новій церкві
- Б. Покажіть кожному ново наверненому, як свідкувати друзям і родичам
- В. Вибудовуйте стосунки учнівства та наставництва між церквами
- Г. Моліться про силу відтворення

ПІДСУМОК

ПЕРЕДМОВА

Нехай Бог вас сьогодні благословить. Я хотів би поділитися з вами однією з найважливіших лекцій на тему організації церков з серії. Це лекція мого друга, який має подібне до мого розуміння місіонерської праці. Його звали Джордж Паттерсон, і його місіонерське служіння відбувалося у Гондурасі. Гондурас став регіоном, де з кінця 1960-х років почався великий рух усесвітнього відновлення церков та плідної місіонерської праці.

У 1965 році Джордж Паттерсон почав своє служіння в Гондурасі серед мешканців гір спільно з Домашнім місійним товариством консервативних баптистів (ДМТКБ). У підготовці він використовував принципи **учнівства, орієнтованого на послух**. У Гондурасі він навчав студентів, які готувалися до пасторського служіння безпосередньо у церкві — на той час вони вже організували понад сто церков, над якими здійснювали пастирську опіку. Паттерсон і далі працювавта навчав організаторів церков принципів церковного відтворення.

Брат Паттерсон дійсно знає, про що він говорить. Задум служіння Нове життя полягає у тому, щоб взяти приклад того, що відбулося у Гондурасі, за взірць для наслідування у роботі з організації церков у наших умовах. Якщо ви хочете досягти значних і швидких результатів у своєму служінні з організації церков, то ось вам приклад. Прикро, що Джордж не зможе сам поділитися з нами цією лекцією, але я докладу всіх зусиль, щоб правдиво переповісти його історію та передати те, чого він хотів би нас навчити. Далі мова йтиме від імені Джорджа Паттерсона.

ВСТУП

Наш Господь Ісус Христос велить нам дивитися на ниви, які вже готові до жнив (Івана 4:35). Тож робімо те, що Він наказав. Скільки є ще тут, в Україні, чоловіків, жінок і дітей — людей з такими ж почуттями, що й ми, — які ще нічого не знають про Ісусову жертвну смерть та Його життєдайне воскресіння. Принаймні 42 мільйона людей! Щоб просто потиснути їм усім руки і робити це зі швидкістю 60 осіб на годину впродовж восьми годин щодня, піде багато років! Який біль — бачити так багато наших людей, які не знають про Боже прощення!

Наш Господь послав Своїх учнів до України, щоб навчити організаторів церков дотримуватися всього, що Він повелів, — що, звісно, включає й *учнівство* (Матвія 28:18–20). Це означає, що український народ може вважатися навченим, коли у ньому скрізь будуть слухняні учні, які будуть навчати інших людей. Справа не закінчується лише організацією церкви у якомусь місті чи селищі. Ми самі маємо організовувати таку церкву, яка ростиме та відтворюватиметься спонтанно. І ця динаміка мусить зберігатися у дочірніх церквах, церквах-онуках, церквах-правнуках і так далі. *Спонтанне* відтворення церков означає, що Святий Дух спонукає церкву (можливо, вашу) до утворення дочірніх церков без будь-якого зовнішнього спонукання (Дії 13:1–3).

Сумлінне дотримання новозаповітних принципів учнівства дає церквам у Гондурасі та багатьох інших країнах можливість до відтворення. Ми повинні вміти розрізняти загальні принципи та *методи застосування*, які будуть різними в різних культурах Багато іноземних методів не працюють в Україні. Але самі біблійні принципи, якщо методи їх дотримання будуть правильні повинні дати церквам можливість до відтворення скрізь, де є «добрий ґрунт». З богословської точки зору, добрим ґрунтом, на якому зерно благовістя може прорости і добре вродити, є погані люди, багато поганих людей (Римлян 5:20–21; Матвія 13:18–23; Ефесян 2:1–10). Практичне застосування цих біблійних принципів, постійно дає чудові результати на місіонерських нивах в Латинській Америці та Азії, навіть у тих місцинах, де до християнства ставляться вороже та де благовістя є незаконним.

Простота цих принципів іноді відвертає тих, хто хоче нести людям освіту. Їм хочеться чогось витонченішого чи принаймні нового або дорогого. Проте звичайні місцеві брати, не обов'язково місіонери, можуть примножувати учнів, якщо робитимуть чотири прості кроки.

1. *Знати та любити людей, яких ви навчаєте* (так само, як Ісус залишив Свою небесну славу та владу, щоб стати людиною, прийняти єврейську культуру та стати ближчим з митниками та грішниками).
2. *Підготувати своїх учнів до того, щоб вони відразу зрощували людей, з якими вони працюють* (не потрібно просто давати їм знання, які мають застосовуватися невідомо коли у майбутньому).
3. *Навчайте практичного послуху основним повелінням Ісуса — передусім та найголовніше в любові*.
4. *Організовувати церкви на основі стосунків любові, збудування та підзвітності, які встановлюються між учнями та церквою*.

Якщо ви вже ефективно здійснюєте ці основні кроки, то далі можете не слухати — відпочивайте. А якщо ні, то молитовно вислухайте пояснення, що наводяться далі, та занотуйте все те, що ви плануєте зробити частиною свого служіння.

I. ЗНАЙТЕ І ЛЮБІТЬ ЛЮДЕЙ, ЯКИХ ВИ НАВЧАЄТЕ

Ми повинні знати та любити людей, перш ніж зможемо навчати їх. Коли Ісус сказав учням поглянути на ниви, їм було важко любити самарян, які були навколо, — вони не могли побачити, як ті отримують Божу благодать.

A. Обмежте свої обов'язки одним районом або одним містом

Ми маємо зосередити увагу на одному народі, одній групі, яку Бог нам довірив. Павло знав межі своїх обов'язків перед Богом (2 Коринтян 10:12–16; Дії 16:6–10; Галатів 2:8). Він знав, де і які церкви організовувати. Для того, щоб почався *рух церковного відтворення*, команди з організації церков повинні мати чітке бачення від Бога. Конкретний район чи місто чи група людей.

Кожен організатор церкви, де б він не працював — удома чи за кордоном, — має запитати себе: «За кого я відповідаю?» Це допомагає конкретизувати завдання служіння! Організатор церкви точно не зможе заснувати церкву, здатну до відтворення, доки не навчиться віддавати громаді своє ціле серце.

Щоб вибрати собі групу людей на новій ниві, потрібні дослідження та молитви. Шукаючи напрямок свого служіння, радьтеся з іншими обласними керівниками та Самим Богом. Де люди бажають знати Бога та знайти у Ньому вічну насолоду. Де вже працює Бог!

B. Дозвольте церкві бути народною

Як і більшість недосвідчених організаторів церков, я починав з організації «місць для проповіді», а не справжніх новозаповітних церков. Хтось щотижня приїздив до містечка, де збиралася група місцевих, щоб послухати його виступ з-за кафедри та спів (чи принаймні лише спів). Новонавернених не християни. Місцевих керівників не навчали. Господню вечерю не справляли. Ніхто не знав достеменно, що означає бути християнином. Учніство, яке вимагає послуху та жертви, поступилося місцем розважанню слухачів — саме таку традицію привезли американські місіонери. У пунктів для проповіді виробляється дуже особливий характер — вони вперто відмовляються перетворюватися на слухняні, щедрі, репродуктивні церкви. Вони стають губками, які поглинають час та сили приїжджих працівників, і нічого в результаті не дають, хіба станеться якесь чудо Божого милосердя.

Дізнайтеся, що можуть робити місцеві люди у церкві, і при плануванні враховуйте саме це — ще до того, як почнете планувати структуру, форми, організацію. Сподіваюся, що ви швидше за мене зрозумієте, що формальна проповідь за кафедрою — це неефективний спосіб служіння. Боже Слово можна проповідувати у силі багатьма іншими способами, якщо ви знаєте своїх людей. Ми використовували читання Біблії за ролями, пісні та українську музику, написані місцевими, вірші, образи, розповіді. Люди співали з більшим піднесенням, якщо пісні були складені у місцевому стилі. Я дізнався, що варто давати їм можливість влаштувати театралізовану постановку біблійних історій (одна репетиція за 15 хвилин до виступу). Місцеві християни давали своїм сусідам-нехристиянам зіграти роль відгодованого теляти чи якісь інші другорядні ролі в притчі про блудного сина, і потім все село ще кілька тижнів нарікало. Не на жакливу акторську гру, а на зажерливе ледащо, яке не могло дочекатися, коли помре батько, щоб простягти загребуші свої руки на спадщину. Результатом цього стало більше навернень, ніж цілий рік моїх проповідей.

Самоусвідомлення, самоідентичність місцевої церкви має бути добре видно. Ви повинні точно знати, яка ціль вашої роботи у цьому поселенні — чітко визначена група слухняних учнів Ісуса Христа. Одного разу я припустився помилки, коли дозволив, щоб під час першого хрищення та справляння Господньої вечері було більше приїжджих помічників, ніж місцевих. Церква вийшла мертвонародженою. Більшість у церкві має бути з місцевої громади, особливо під час першого хрищення та богослужіння, інакше церква не зможе народитися як окрема одиниця, що існує у місцевій громаді. Нашим новонаверненим здавалося, що вони просто приєдналися до якогось товариства чужих людей. Цим ми вкрали у них особливу радість — дивитися одне на одного і казати «*Ми тут тепер церква!*» Вони повинні бачити, що нова церква народжується як *частина їхньої громади*.

B. Складіть перелік того, що ви будете робити, щоб відтворювати учнів у народі

Те, що ви робите спочатку, часто визначатиме напрямок вашої праці на багато років — і в доброму, і в злому. Чи допоможуть ваші дії стати церквам здатними до відтворення? Правильні кроки завжди

включатимуть навчання ново навернених найперше коритися головним повелінням Ісуса (Матвія 28:18–20). Підіть найкоротшим шляхом організації справжньої церкви — створіть групу людей, які повірили у Христа та віддалися виконанню Його заповідей. Така група може бути невеличкою, можливо, лише з трьох або чотирьох учасників. Вона ростиме, якщо ви навчатимете людей так, як казав Ісус.

Перше запитання, яке ви маєте поставити собі, працюючи з неєвангелізованим народом: «Хто буде найефективнішим благовісником для них?» І нерідко відповідь звучить так: «Організатори церкви з найближчого до них села чи мікрорайону міста». Вам треба підготувати та мотивувати команду з організації церкви.

А потім ви поїдете у набитому автомобілі разом зі своєю командою організаторів нової церкви до місця вашого служіння.

Уникайте створення різних установ на цьому етапі відкритої роботи (тобто різних програм соціального розвитку, не пов'язаних з організацією церкви, шкіл, лікарень тощо). Вони будуть пізніше. Робота, пов'язана з соціальним розвитком, має бути зароджена у церкві, а не навпаки. Ми навчали людей дотримання великої заповіді — любити свого ближнього у практичний спосіб. Програма допомоги бідним може допомогти у служінні з організації церкви, якщо обидві ці справи поєднає Святий Дух. Але в церквах, залежних від благодійних організацій, майже завжди панує місіонер-іноземець, і вони дуже рідко бувають продуктивними. Ваш місцевий фахівець з місіонерської роботи, можливо, зможе вказати на всім відомі винятки, але нам не варто в основу потужного християнського руху класти винятки.

Щоб організувати церкву, яка **на цілині** буде примножуватися нормальним способом **без досвідчених пасторів та інших церков**, потрібно зробити кроки, які наводяться далі.

- 1) Свідкуйте найперше чоловікам, які є головами сімейств. Ми часто розповідали їм біблійні історії, які вони відразу, **ще навіть до навернення**, переповідали своїм родичам і знайомим. Ми йшли разом з ними, щоб показати, як це робиться. Але чому свідкувати саме **чоловікам**, які є головами сімейств? Розширення нових галузей служіння було б обмеженим, якби керівництво здійснювалося жінками, незалежно від того, було б воно правильним чи хибним. Згодом, коли була організована церква, де пастирське служіння здійснювалося чоловіком, де чоловіки мали інші провідні ролі, тоді і жінки могли претендувати на вищий статус. Виявляйте чуйність до норм, усталених у тому суспільстві, де ви працюєте, особливо коли йдеться про перше враження, яке має справити церква.
- 2) Охришчуйте всіх ново навернених без зволікань (якщо можливо, цілими сім'ями). Спочатку я працював так, немовби у мене на плечах сидів величезний яструб, готовий кинутися на кожного ново наверненого, який відступав від віри. Я відкладав хрищення доти, доки не був упевнений у тому, що люди «готові». Але невдовзі я побачив справжню причину, з якої багато людей відступало від віри. Нею була моя недовіра. Але у Божої благодаті є така смішна риса — Він бажає, щоб ми дозволили благодаті виплескуватися на недостойних (Римлян 5:20–21).
- 3) Організуйте такий тип богослужінь, який нові служителі, що досі навчаються, змогли б передати іншим. Не запрошуйте сторонніх, доки місцеві керівники не зможуть проводити богослужіння самостійно. Справляйте Господню вечерю щонеділі. Вона має бути центральною частиною богослужіння, особливо на етапі, поки місцеві чоловіки не досягнуть того рівня зрілості, на якому вони зможуть зі смиренням виголошувати добрі проповіді для збудування громади.
- 4) Організуйте тимчасову раду служителів, щойно у вас з'являться ново навернені зрілі чоловіки. Відразу показуйте їм, як наворачтати місцевих людей та здійснювати над ними пастирську опіку. **Пам'ятайте, що це стосується цілинних нив, де немає досвідчених пасторів і церков з доброю структурою.** Ми, як колись апостол Павло, маємо залучати до служіння найкращих людей, яких нам дає Бог у процесі примноження церков. Якщо цього не робити, то у нових учнів узагалі не буде керівників (Дії 14:23).
- 5) Залучайте нових братів до пасторської онлайн підготовки безпосередньо в служінні. Не відправляйте їх на навчання туди, де вони будуть відірвані від своїх громад. Зустрічайтеся з ними раз на два чи на три тижні (якщо можливо, то й частіше), доки вони не будуть цілком готові до праці.
- 6) Складіть перелік запланованих справ і заходів для церковної громади, розпочавши його повеліннями Христа та апостолів. Кожен член церкви має знати, куди він рухається і чого йому потрібно навчитися для здійснення кожного пункту в цьому переліку. Звертайтеся до цього переліку, щоб простежити поступ кожного з тих братів, яких ви навчаєте. Ви маєте перевіряти їхні успіхи і в навчанні, і в пастирській праці, звертаючи увагу на те, як вони залучають своїх людей до служіння.

Г. Вирішіть, як найкраще застосовувати свої дари для служіння людям

Дайте визначення свого служіння. Які духовні дари дав вам Святий Дух? Перш ніж я передав керівництво служінням гондураським братам, моя власна праця полягала в тому, щоб допомогти місцевим церквам готувати власних служителів. Я міг це сказати одним реченням: «Моє служіння — навчати місіонерів відтворювати церкви». У чому полягає ваше служіння? Це має бути лаконічне твердження. Якщо ви не знаєте, попросіть когось вам допомогти. Відкиньте від себе все зайве, щоб залишилося лише те, що ви просто не зможете не зробити добре. Тоді Бог може відчинити перед вами нові двері.

Як і більшість сучасних випускників семінарій, я намагався командувати іншими лише на підставі того, що краще за них знав Боже Слово. Своїм стилем учительства я пригнічував застосування їхніх дарів у сферах керівництва, благовістя та інших служінь. Мені довелося пережити болючий період покаяння, перш ніж я навчився злагоджено працювати з командою, в якій Дух Святий злагоджено використовував кілька духовних дарів.

II. ПІДГОТУЙТЕ СВОЇХ УЧНІВ ДО ТОГО, ЩОБ ВОНИ ВІДРАЗУ БРАЛИСЯ ДО НАСТАВНИЦТВА ТИХ ЛЮДЕЙ, З ЯКИМИ ПРАЦЮЮТЬ

Щоб вибудувати церкву як живе тіло, здатне до самостійного відтворення, Павло дає вказівку пасторам та вчителям готувати членів церкви до служіння, до збудування тіла Христового (Ефесян 4:11–12).

А. Будуйте стосунки наставництва з тими керівниками, яких ви навчаєте

Як і більшість лідерів та тренерів організаторів церков, я сприймав себе занадто серйозно. Я дуже переживав про те, що мали на думці мої учні. У мене пішло кілька років, щоб навчитися просто сісти та посміятися з власних помилок, довірившись тому, що Святий Дух Сам здійснить потрібну працю в людях, яких я навчав. Як ми можемо зробити так, щоб служителі, яких ми навчаємо, були здатні самостійно навчати своїх людей через особисті стосунки любові?

Апостол Павло залишив свого учня Тимофія працювати зі служителами в заснованих ним церквах, давши йому такі вказівки: «А що чув ти від мене при багатьох свідках, те передай вірним людям, що будуть спроможні й інших навчити» (2 Тимофія 2:2). Яка потужна динаміка у цих стосунках типу «Павло-Тимофій» між учителем та учнем, якщо вони побудовані на любові! Якщо ви досі не пробували навчати так, як учив Ісус та Його апостоли, то попереду на вас чекають благословення. **Практикуйте цей біблійний принцип!** Якщо така перспектива вас лякає, то починайте з одного або двох потенційних служителів. Навчайте їх безпосередньо під час праці. Візьміть на себе відповідальність за їхнє ефективне служіння. Особисте учнівство не обов'язково означає роботу один на один (Ісус навчав дванадцять). Не означає воно і задоволення особистих потреб (Ісус проводив більшість часу в особистій праці з головними керівниками церкви — самими апостолами).

Я зазвичай навчав від одного до трьох учнів. Навчання проводилося таким чином, щоб вони могли відразу передавати отримане іншим людям. Я допомагав кожному з них провадити ефективне служіння. Я власним прикладом навчав їх того, що вони мають передати своїм людям та своїм учням, яких вони готували до пастирської праці у дочірніх церквах та церквах-онуках. Вони навчали інших братів, які несли це навчання далі, — як Павло велів Тимофієві. Наш ланцюжок розрісся до 100 пасторів, які вже були служителами у церквах та готувалися до більшого служіння. Щойно народжувалася нова церква, приїжджий працівник залучав до праці місцевого керівника, зазвичай зрілого чоловіка, шанованого у своїй громаді, і починав передавати йому те саме вчення та матеріали, які отримував сам. Цей новий «Тимофій» навчав усіх інших нових служителів цієї молоді церкви. Процес примноження продовжувався далі, доки кожен наставник робив усе таким чином, щоб люди, яких він навчав, могли відразу повторювати його дії. Я застосовував ті електронні технології, наприклад, показ фільмів і все інше, до чого мали доступ наші місцеві працівники. Це нелегкий крок для людини, яка звикла до техніки і має розуміння того, що найсучасніші технології можуть використовуватися на славу Христа.

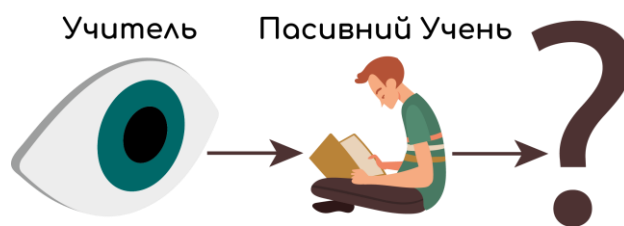
Коли між нами встановилися взаємини «Павло-Тимофій», побудовані на любові, нам доволі рідко доводилося обговорювати питання організації нових церков. Святий Дух давав можливість доносити Боже Слово через ці взаємини, що спонукало Тимофіїв до праці, і відтворення церков відбувалося саме собою. На початках мені не вдавалося повністю покласти на Святого Духа, і я сам намагався

підштовхувати людей. Я окреслював правила та вимоги, щоб зберігати в чистоті вчення та церковну діяльність і щоб мати впевненість у тому, що всі роблять те, що їм доручено. Це лише сповільнювало працю — яка була прикра помилка!

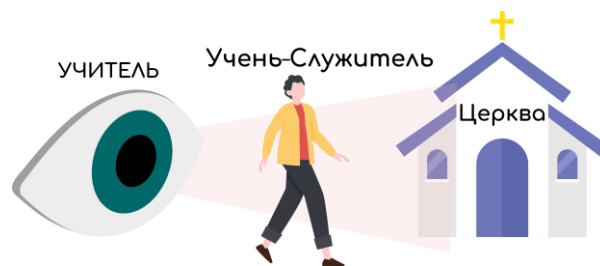
Від самого початку навчайте ваших новонавернених того, щоб вони збудовували одне одного в любові. Побудова мережі міцних стосунків дозволяє реалізовувати величезну кількість різних видів служіння, які необхідні в місцевій церкві для зростання та відтворення у дочірніх церквах. Я молився: «Господи, я не хочу власного великого служіння. Просто дай мені можливість допомогти організаторам церков провадити якісне служіння». Бог відповів на цю молитву.

Крім того, я починав з освітніх цілей, зосереджених на передачі знань людям. Однак відповідно до Ефесян 4:11–16 ціллю нашої освітньої роботи має бути лише збудування *церкви* в любові. Мені доводилося привчати себе до того, щоб у навчанні завжди пам'ятати про тих, з ким працюватимуть мої учні, а не зосереджувати всю увагу лише на навчальних матеріалах.

Перш ніж я навчився застосовувати той метод, яким навчали Христос та Його апостоли, мені було достатньо того, щоб мої учні давали правильні відповіді на запитання тестів та виголошували якісні проповіді під час занять. Я не бачив, що вони робили з тим, чого навчилися від мене, у своїх церквах, і мене це не дуже обходило.

Але поволі я навчився бачити не лише учня, але і його служіння та людей, з якими він працює. Намагаючись якось задовольнити потреби церков моїх учнів, я починав кожну зустріч з їхніх доповідей про те, що відбувається. Після цього мені нерідко доводилося відкладати те, що я підготував для заняття, та навчати того, що було потрібне моїм учням у той час.

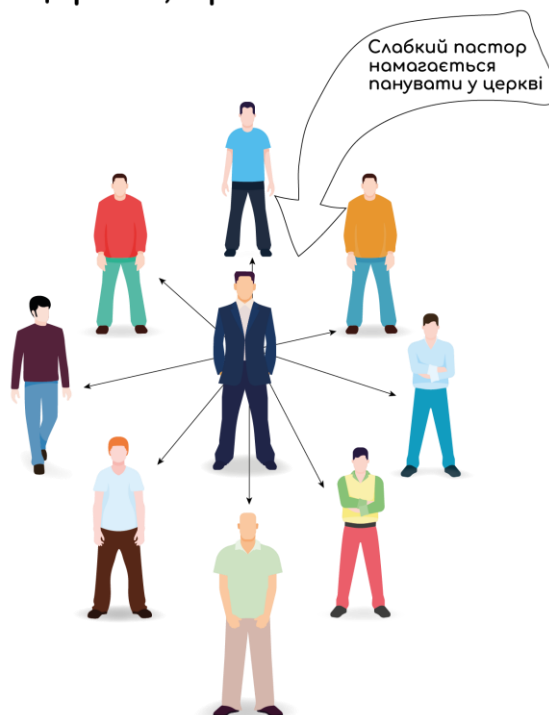

На початку мені було важко змиритися з тим, що моє викладання має диктуватися потребами та можливостями нових церков. Але з часом моє служіння учнівства перетворилося, подібно до того, як ми бачимо у біблійних посланнях, на *розв'язання проблем*. Так, якщо ми організовуємо церкви, які будуть відтворюватися, то проблеми будуть. Вони були в апостолів. Не хочете проблем, то не треба мати дітей і не треба організовувати церкви.

Б. Створіть стосунки навчання та збудування між служителями та їхніми учнями

Пастор або головний служитель нової церкви показує приклад для всіх інших служителів. А вони, своєю чергою, створюють можливості для того, щоб усі члени нової церковної громади служили одне одному в любові. Слабкий пастор намагається панувати у громаді. Він намагається робити все сам, і навіть коли він щось делегує, то лише у формі вимоги.

Пасивна церква, орієнтована на пастора

Він командує, а не веде за собою (і Ісус, і Петро забороняють керувати, силоючи людей: Матвія 20:25–28; 1 Петра 5:1–4). Сильний організатор церкви і тренер, як і сильний пастор, не боїться передавати владу та відповідальність іншим. Він не силує обдарованих і ревних працівників до того, щоб вони вписувалися у певні організаційні рамки, а натомість вибудовує служіння навколо них.

III. НАВЧАЙТЕ ПРАКТИЧНОГО ПОСЛУХУ ПОВЕЛІННЯМ ІСУСА — ПЕРЕДУСІМ ТА НАЙГОЛОВНІШЕ В ЛЮБОВІ

Ісус, довівши Свою божественність та повну владу на землі, доручив Своїй Церкві робити учнів, які будуть дотримуватися всіх Його заповідей (Матвія 28:18–20). Його заповіді та повеління мають верх над усіма іншими встановленими правилами (навіть тими, які свято шануються в *церковних статутах*). Дотримання заповідей має завжди здійснюватися в любові. Якщо ми слухняні Богові з будь-якої іншої причини, то це стає простим законництвом, яке Бог ненавидить.

А. Починайте відразу з дотримання основних повелінь Ісуса в любові

Для організацій церков ваша мета має полягати в тому, щоб у кожному поселенні була група християн, які зобов'язали себе виконувати повеління Христа. За таке визначення церкви ви можете отримати двійку з мінусом у тому закладі, де ви вивчали богослов'я, але чим більше ви будете розширювати це визначення, тим важче буде даватися відтворення тим церквам, які ви організуєте. Ми просили наших новонавернених вивчити напам'ять такий перелік семи основних повелінь Христа:

1. Покаятися (бути преображеним) та вірувати (Марка 1:15).
2. Охреститися та продовжувати жити тим життям, яке починається з хрищення (Матвія 28:18–20; Дії 2:38; Римлян 6:1–11).
3. Виявляти любов до Бога та ближнього в практичних діях (Матвія 22:37–40).
4. Справляти Господню вечерю (Луки 22:17–20).
5. Молитися (Матвія 6:5–15).
6. Давати (Матвія 6:19–21; Луки 6:38).
7. Навчати інших (Матвія 28:18–20).

Вивчіть ці повеління напам'ять. Ви не зможете стати слухняним учнем і навчати інших, якщо ці повеління не стануть основою вашого християнського життя. Це азбучні істини учнівства та організації нових церков.

Б. Визначте цілі благовістя у світлі послуху

Не треба проповідувати лише про прийняття рішення — ви маєте **робити слухняних учнів**. Лише учні здатні організувати церкву, спроможну до спонтанного відтворення у своєму культурному оточенні. Подумайте про два повеління: «Покайтеся та віруйте» (преображення) і «Охристіться». У західній культурі людина сама стоїть перед Богом та «приймає рішення» прийняти Христа. Але в інших культурних середовищах щире навернення тягне за собою певну взаємодію з родичами та друзями. Увірування, покаяння та негайне хрищення цілої сім'ї або групи — без запрошень до прийняття ментальних рішень — це норма (Дії 2:36–41; 8:11; 10:44–48; 16:13–15, 29–34; 18:8). Покаяння — це значно глибше явище, ніж прийняття ментального рішення. Це докорінна зміна, здійснена Божим Духом. У ній людина повністю перероджується. Дуже рідко самі рішення, прийняті на розумовому рівні — про яке культурне оточення не йшла б мова — виливаються у справжнє учнівство в послуху.

Ми побачили, що у тих випадках, коли ми доволі швидко христили новонавернених, які покалися (преобразилися), не вимагаючи від них проходження якогось курсу з вчення церкви, більшість людей з готовністю приймала запрошення до учнівства у послуху. Детальне вчення приходило згодом. Навчати глибин богослов'я до того, як людина навчилася дитячого послуху в любові — це небезпечна справа. Якщо так робити, то людина дійде висновку, що християнство — це лише правильне вчення, яке відповідає Писанню, і нічого більше. Вона стає пасивним дослідником Слова, а не активним учнем. Урівноважене учнівство активізує розум, серце та руку. Воно включає **Слово, турботу та працю**. Для нього потрібні **вивчення, любов і служіння**. Якщо робити наголос лише на одному з цих трьох моментів коштом інших двох, то у результаті будуть невірні оцінки християни, а не учні.

Нові члени новозаповітної церкви в Єрусалимі виконували всі основні вимоги Христа від самого початку. Після відродження покаяння та хрищення вони вивчали апостольське вчення (Слово), ламали хліб, молилися та перебували у спільності (турбота), давали на потреби та свідчили, щоденно додаючи нових членів церкви (праця): Дії 2:41–47. Ми теж повинні від самого початку навчати кожного новонаверненого виконувати всі ці повеління в любові (Івана 15:15). Не допускайте того, щоб їм доводилося чекати, поки вони почнуть виявляти послух Христові! Негайно залучайте їх до служіння. У перші кілька тижнів їхнього нового життя у Христі вони є найбільш вразливими; ці перші кілька тижнів більше, ніж будь-який час їхнього навчання, визначатимуть, чи стануть вони активними, орієнтованими на Біблію *учнями*.

В. Визначте цілі богословської освіти в світлі послуху

Бог не благословляє методи — **Він благословляє послух**. Як ми можемо допомогти пастору чи служителю, якого ми навчаємо, навчити свою церковну громаду виконувати все те, що повелів нам Христос? Один зі способів — це поєднати онлайн навчання з *біблійною підготовкою, спрямованою на послух Христу в любові*. Багато хто критикував таке онлайн навчання, тому що воно порушувало встановлені правила (які не мали біблійних підстав).

Боже Слово наказує пастору виконувати **«працю благовісника»** (2 Тимофія 4:5). Пастор займається багатьма іншими справами, але благовістя — це основа. Поєднання освіти та благовістя, які здійснюються методом розширення, стало для нас ефективним інструментом організації нових церков — один бік підкріплював інший. Пасторська підготовка, ізольована від інших видів служіння у тілі Христовому, — це порушення Писання. Бог навчає нас, що всі духовні дари (включаючи учительство) мають застосовуватися для збудування Тіла у гармонії любові поряд із застосуванням інших дарів (Римлян 12:3–11, Ефесян 4:1–16 та 1 Коринтян 12–13).

Г. Спрямуйте навчання на послух у любові

Наших пасторів чи служителів нових церков ми навчали спрямовувати все служіння церкви на виконання новозаповітних повелінь. Навчаючи Божого Слова, вони привчали свої громади вирізняти в усьому, що роблять учні, три рівні авторитетності.

- 1) Новозаповітні повеління. За ними стоїть увесь авторитет небес. Сюди входять повеління Ісуса, а також ті вказівки, які апостоли записали в посланнях і які стосуються лише охрищених, тобто більш зрілих християн, які вже є членами церкви. Їх неможливо прийняти чи скасувати більшістю

голосів, вони не можуть бути предметом суперечок. Вони завжди мають верх над будь-якими людськими правилами, встановленими в тій чи іншій організації.

- 2) Апостольські впровадження (не повеління). Ми не можемо вважати їх законами, обов'язковими до виконання, оскільки лише Христос має владу давати закони для Своєї Церкви, Свого Тіла. Але ми не можемо й заборонити того, що запровадили апостоли. Серед таких практик можна назвати спільну власність, покладання рук на новонавернених, справляння Господньої вечері по домах з однієї чаші, хрищення у день навернення, богослужіння у недільний день тощо.
- 3) Людські звичаї. Це дії, які не згадуються у Новому Заповіті. Вони можуть уважатися авторитетними лише при добровільній згоді громади. Якщо вони стосуються дисциплінарних заходів, то ця згода громади визнається і на небі (проте лише для самої громади — ми не маємо права судити про інші громади на основі власних звичаїв: Матвія 18:15–20). Майже всі розділення та суперечки у церкві відбуваються з тієї причини, що якась владолюбна людина, бажаючи зібрати навколо себе якомога більше послідовників, виставляє апостольські впровадження або людські звичаї (рівні 2 та 3) за найвищий закон.

Ми склали «Перелік справ церковної громади», який складався з 49 служінь для церкви. За їхню основу були взяті загальні повеління Христа, про які йшлося вище, та інші повеління з послань. До кожної з перелічених справ ми вказали, який матеріал потрібно дослідити. Цей перелік став посібником до нашої навчальної програми з пасторської підготовки. У ньому ми об'єднали такі важливі галузі, як Біблія, догматика та історія Церкви. І саме у цій справі підготовки нових служителів таке поєднання найбільше сприяє діяльності церкви. Богословська освіта йшла паралельно з розвитком церкви. До переліку справ, окрім основних повелінь Ісуса, входили консультування, підготовка молоді до служіння, навчання служителів у дочірніх церквах, розвиток публічних богослужінь тощо. До кожної зі справ добрані відповідні уривки з Біблії, параграфи з догматики, уривки з історії Церкви та завдання з пасторської праці (це неусувні складові традиційної програми пасторської підготовки), а також питання для перевірки того, чи виконані були практичні завдання. (Прикладом навчальної програми, в якій використовується подібний функціональний підхід до учнівства, є програма підготовки та примноження, розроблена служінням SEAN). SEAN — це дуже солідна організація з високоякісними і практичними матеріалами. SEAN — це по суті початковий рівень програми ПЛВЦ для рядових членів, які організовують нові церкви, але ще не є церковними служителями. ПЛВЦ дуже рекомендує програму SEAN для навчання місцевих місіонерів, які організовують нові церкви в Україні. Зв'яжіться з місцевим представництвом SEAN, якщо вас цікавить можливість скористатися їхньою програмою.

Благовісники та лідери організації нових церков, які працюють за онлайн системою, використовують схожий перелік з додатковою інформацією раз на два тижні, коли зустрічаються з людьми, яких вони навчають. Завдяки цьому матеріалу вони мають можливість стежити за поступом на місцях та вирішувати, чим займатися далі. На кожній зустрічі з підготовки керівників у нас обов'язково присутні чотири моменти: слухати, оцінювати, давати завдання, молитися (СОДМ).

1. Слухати, як кожен з підопічних розповідає про виконану працю та плани на майбутнє. Запишіть почуті плани в двох примірниках, щоб їх можна було переглянути та обговорити під час наступної зустрічі, коли ваш учень звітуватиме про служіння. Завжди спочатку повністю вислухайте розповідь про те, що відбувалося у нього в служінні (незалежно від того, це щось добре чи погане). До ваших порад і повчань ніхто не буде дослухатися, якщо не розповість про свою ситуацію.
2. Оцінити, чого навчилися люди, яких ви навчаєте. Ставте запитання щодо змісту прочитаного, переглядайте письмові завдання у робочих зошитах, вислуховуйте короткі усні відповіді стосовно щойно вивченого матеріалу (особливо якщо людина має передати цей матеріал у своїй групі або церкві).
3. Давати завдання з читання, пов'язані з планом пасторської праці. Такими завданнями можуть бути розділи з Біблії або інших книг (давати завдання можна лише з тих книг, які відповідають рівневі людей, з якими він працює.). Не слід давати занадто багато завдань з читання, щоб залишався час на душпастирську працю. Не слід викладати у лекціях те, що ваші люди мають дізнатися з

Взаємодія в динамічній церкві

прочитаного. Дайте можливість людям бути активними учнями, а не пасивними слухачами (Якова 1:22).

4. Молитися. Кожен ваш учень має молитися за роботу іншого. Не забувайте: слухати, оцінювати, давати завдання, молитися!

IV. ОРГАНІЗОВУЙТЕ ЦЕРКВУ НА ОСНОВІ СТОСУНКІВ ЛЮБОВІ, ЗБУДУВАННЯ ТА ПІДЗВІТНОСТІ, ЯКІ ВСТАНОВЛЮЮТЬСЯ МІЖ ОКРЕМИМИ МІСЦЕВИМИ УЧНЯМИ ТА ІНШИМИ ЦЕРКВАМИ

Для здорових дочірніх церков потрібні взаємини учнівства та наставництва всередині себе материнською церквою. Основою цих взаємин має бути любов (Дії 11:19–30; 14:21–28; 15:1–2, 28–31). Якщо ви вже сформували систему церкви-онуки, то зробіть так, щоб наявні стосунки включали також і особисте учнівство; не наполягайте на різких змінах.

А. Допомогайте відтворюватися кожній новій церкві

Кожна НОВА церква має посилати працівників, чиє служіння буде здійснюватися методом розширення, для організації дочірніх церков, як колись робила церква в Антіохії (Дії 13:1–3). Що довше ви чекаєте, щоб залучити церкву до примноження, то важче вам буде змінити її мислення. Навчайте ваших служителів радості, яку приносить жертвування. Навчіть їх жертвувати своїми найщедрішими людьми, своїми найкращими керівниками — відділити їх від материнської громади та в силі Святого Духа, як в Антіохії, розширювати Христове Царство. Після молитви (можливо, з постом) проведіть офіційне богослужіння, на якому ці люди будуть відокремлені. Покладіть на них руки, як це робилося в апостольські часи. Пам'ятайте, **відтворення церков здійснюється не окремими людьми, а громадами, які моляться та відчують спонуку Святого Духа**. Зробіть так, щоб кожна нова церква була ланкою в ланцюгу. Кожен працівник, який працює над розширенням, є лише рукою своєї церкви.

Просіть керівництво нових церков окреслити подальші плани. Вони мають виявляти ініціативу (не потрібно їх примушувати до виконання ваших власних планів — їх треба просто навчати того, що сказано в Слові про їхні обов'язки, а далі нехай вони самі відповідають). Наприклад, наші пастори на

ій мапі свого міста позначили стрілками ті села, які вони планували охопити благовістям зусиллями своєї церкви або однієї з дочірніх церков чи церков-онуків. Потім працівники з їхніх церков підписали свої імена біля позначених населених пунктів чи районів міст, за які вони мали молитися і роботу в яких почали планувати.

Б. Покажіть кожному новонаверненому, як свідкувати друзям і родичам

Святий Дух легко діє через той тісний зв'язок, який є між членами сім'ї та близькими друзями (Дії 10:24, 44). Дбайте про те, щоб у новонавернених зберігалися теплі стосунки любові з близькими. Не потрібно витягувати їх з кола родини та друзів і створювати для них безпечне християнське оточення, інакше ті самі тісні зв'язки, які сприяють поширенню Євангелії, стануть бар'єрами.

Можна використати практичний урок як свідчити з онлайн курсу «Основи християнського життя» (ОХЖ) від служіння «Нове життя церквам». Або підготувати прості євангельські уроки (здебільшого біблійні історії), які можуть застосувати навіть малоосвічені ЧОЛОВІКИ, щоб ділитися вірою, яку вони щойно знайшли. Спочатку ви чи інший досвідчений лідер зробіть це разом із ними, щоб вони могли дивитися, як це робиться, і відразу повторювати.

В. Вибудовуйте стосунки учнівства та наставництва між церквами

Спочатку в моїй праці принцип «життя тіла» застосовується до нових місцевих церковних громад. Проте згодом такі стосунки учнівства, які передбачають підзвітність, будуються і між церквами. Служитель однієї церкви може з жертівністю навчати менш досвідчених пасторів та служителів у дочірній церкві або церквах-онуків.

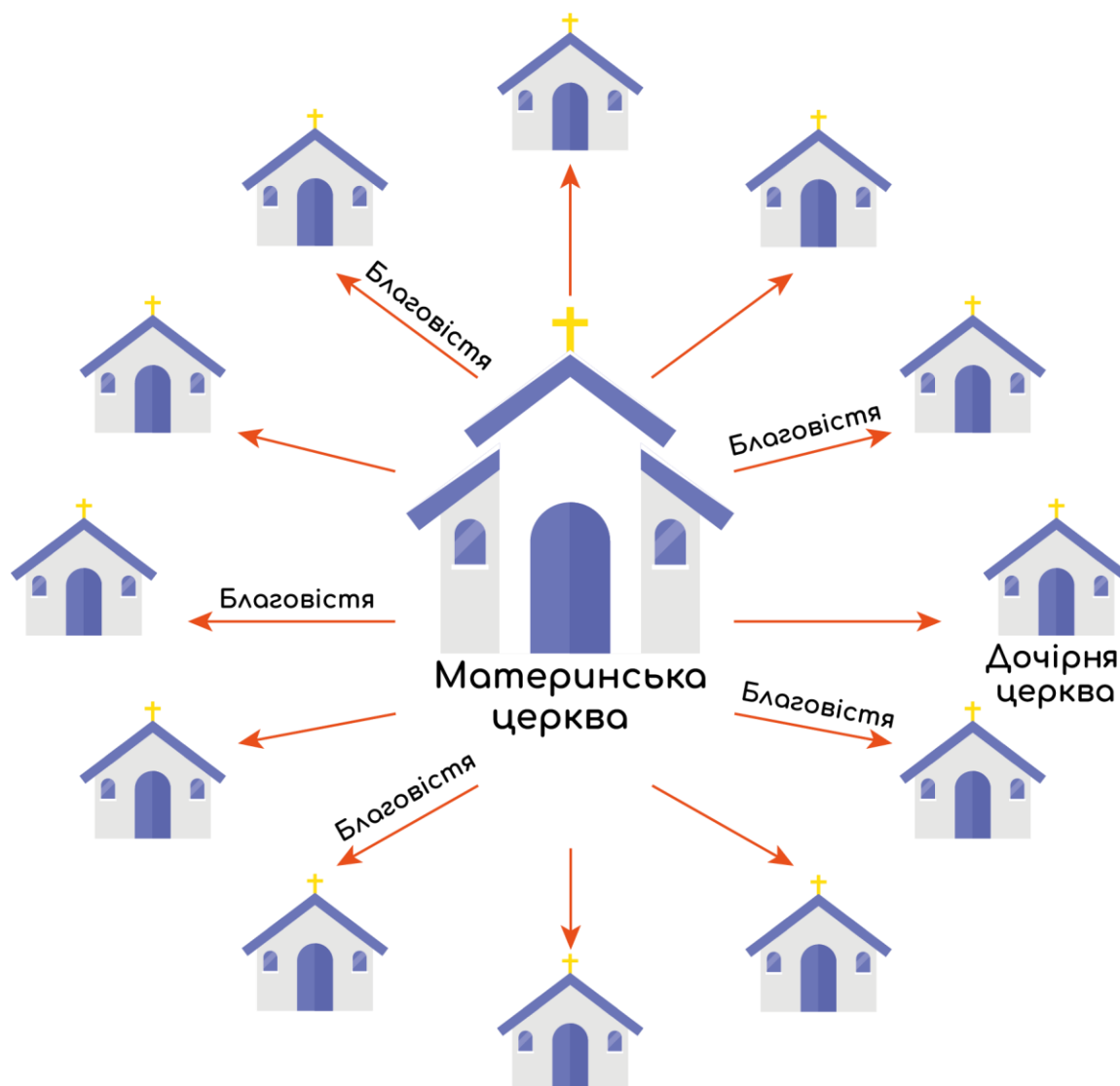

Іноді головний служитель дочірньої церкви двічі на місяць приїздить до материнської церкви.

Були місця, де церкви були далеко одна від одної, і дістатися до них можна було лише пішки, витративши день або два на дорогу. Там учитель і учень по черзі ходили один до одного мокрими брудними стежечками.

Пильнуйте, щоб ваша материнська церква не почала застосовувати стратегію, відповідно до якої з неї посилаються працівники відразу в кілька дочірніх церков, немовби лише одна ваша церква має Божу репродуктивну силу.

Така стратегія «головного вузла» виснажує працівників та знеохочує материнську церкву. Божа сила, властива всім церквам, де перебуває Його Дух, дає можливість материнській церкві організувати дочірню церкву і навчати її нових служителів, щоб вона могла розвиватися та відтворюватися у церквах-онуках. Просто наставляйте наставників та дивіться, як все відбуватиметься у вас перед очима. **Основними ланками в ланцюзі церков є вчителі з материнської церкви,** які добровільно вирішили працювати методом розширення.

Цей ланцюг не був управлінською ієрархією; вчителі-волонтери працювали із студентами пасторами та служителями, не потребуючи для цього якоїсь організаційної структури. Для побудови таких зв'язків любові та підтримки між церквами, які дозволяли братам знати одне одного, виявляли взаємну любов та здійснювати учнівство й наставництво як підготовку до пасторського служіння, пішло чимало зусиль. На шляху до цієї мети багатьох таких тренерів висміювали, навіть виганяли, а до їхнього навчання ставилися з презирством чи відкидали.

Сучасний найпоширеніший гріх навчених у семінарії керівників деномінації — це контроль над національними церквами. Як одному з таких керівників, мені довелося навчитися не стояти на дорозі та дозволити силі Святого Духа, присутній у церквах, здійснювати такі служіння, які б сприяли збудуванню та - - - відтворенню церков. Я скеровував, підбадьорював, навчав Слова та консультував, але вже більше не тиснув. Згодом ми побачили ланцюгову реакцію — одне з наших відгалужень відтворилося в п'яти поколіннях церков; усіх їх було понад двадцять громад.

Час від часу ми зустрічалися, щоб наново затвердити плани та вирішити, яка церква досягатиме тих чи інших мікрорайонів або сіл. Ми розділили міста на райони, за які вирішили відповідати, і спланували кроки, щоб заснувати в кожному районі дочірню церкву, здатну до відтворення.

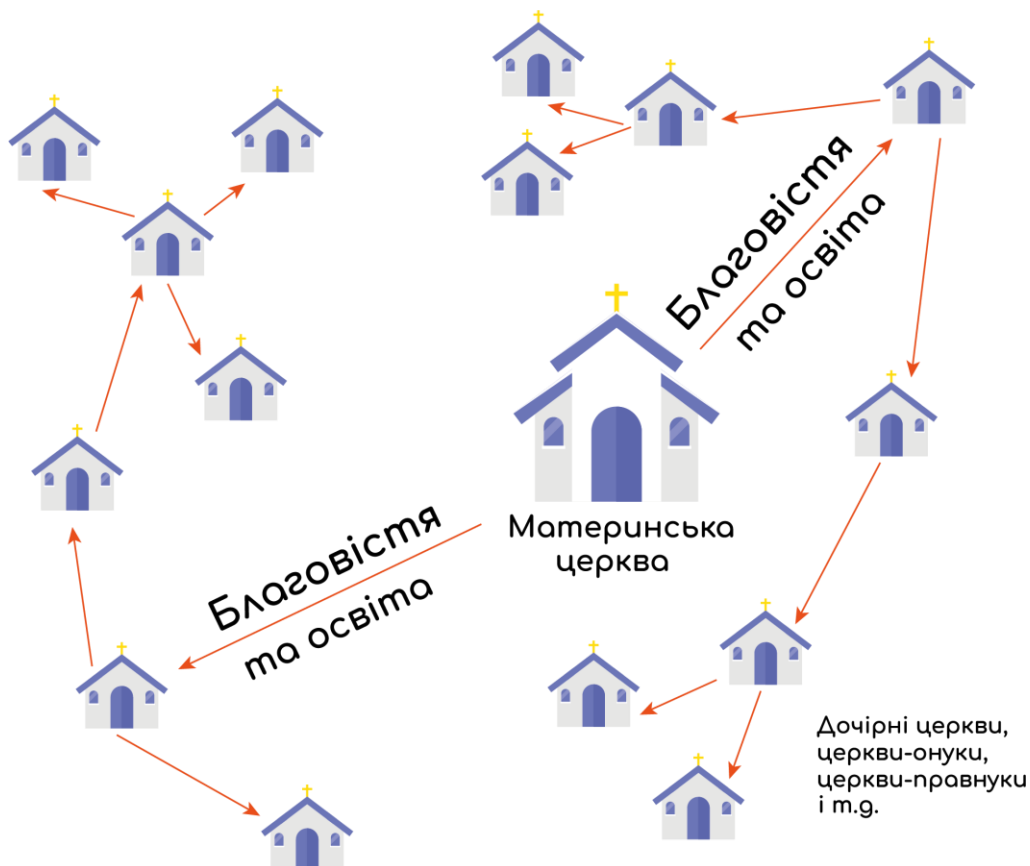
		1971	1972	1973
1970 Материнських церков на початку				***
		*	**	***
	1	*	*	*
	2			*
	3	*	**	*
Загалом церков у програмі	4	8	17	29
Загалом членів у церквах, залучених до програми	205	295	450	760

- * Дочірні церкви
- ** Церкви-онуки
- *** Церкви-правнуки

У дев'яності роки ВЕЕ (зараз служіння «Нове життя церквам» онлайн) студенти щороку організовували багато нових церков. У цих церквах до служіння готувалися пастори та служителі. , Бог відновлює цей рух відтворення церков, хоча інші місіонери та семінарії спонукають повернутися до традиційних методів підготовки до пастирського служіння.

Г. Моліться про силу відтворення

У притчах Христа в Матвія 13, Марка 4 та Івана 15 зростання і відтворення Його церков порівнюється з ростом і відтворенням рослин. Як усе живе, створене Богом, церква має в собі своє власне насіння для відтворення за своїм родом. Під час кожної їди ми споживаємо плід Божої надзвичайної репродуктивної сили, якою Він обдарував рослини та тварин. Вийдіть надвір і озирніться. Вона скрізь — у траві, в деревах, у птахів, у дітях, у квітах. Нею вигукує все творіння! Саме так працює Бог! Відтворення — це Божий *стиль*. Моліться про нього! Бог у Своїй безмежній мудрості виявляє деяку «лінь», коли ми не просимо про Його дію. Він обмежує Свою абсолютну силу нашою слабкою вірою! Ми самі не здатні змусити церкву до зростання або відтворення — з таким самим успіхом можна тягти кукурудзу за стебло, щоб вона швидше росла. Павло сіє, Аполлос поливає, а зрощує Бог. Ми сіємо, поливаємо, пропонуємо, огороджуємо майбутній урожай, але відтворення чекаємо від того потенціалу, який Бог уклав в саму церкву. Слухняна, наповнена Духом церква повинна відтворюватися і у себе в країні, і за кордоном. У цьому її природа: вона є Тілом воскреслого життєдайного Божого Сина.

Кожна нова церква в ланцюгу, неначе зерно пшениці, має той самий потенціал до відтворення знову і знову. Коли ланцюг стає настільки довгим, що унеможливорюється зв'язок між усіма ланками, просто реорганізуйте взаємини, в рамках яких здійснюється підготовка. Але не варто вважати, що догматичне вчення стане гіршим лише через те, що продовжився ланцюг церков. Кожен учитель у ланцюзі, якщо він наповнений Духом, має таку ж саму любов до Слова, яка не дасть поточкові зупинитися. Часто найгарячіші церкви зазвичай були віддалені від Материнської церкви на одну або дві ланки. Ланцюг залишатиметься міцним, якщо у вас буде добрий зв'язок в обох напрямках. Точні звіти підопічних пасторів або дияконів з кожної дочірньої церкви необхідні для того, щоб наставник міг правильно навчати з Божого Слова у кожній окремій ситуації, зважаючи на життя, потреби та можливості кожної громади.

Моліться про захист від тих традицій, які стоять на заваді невимушеному відтворенню церков. Ми вже згадували про викладацьку діяльність, при якій нехтується активне учнівство, а також про те, що відроджених новонавернених, які щойно покаялися, можуть не спонукати до життя у послуху, починаючи з хрищення. Іншою майже всесвітньо поширеною перешкодою для відтворення церков є іноземна грошова підтримка — праці, через яку в місцевих церквах придушується бажання давати та створюється дух залежності. Бідні християни теж можуть переживати благословення від жертвності — не крадіть у них цієї можливості! Бог примножує їхню лепту за законами особливої небесної математики,

завдяки якій вони отримують процвітання і тут, і у вічності. Якщо місцеві пастори нової церкви отримують платню із зовнішніх фондів, то це майже завжди стримує невимушене відтворення церков і, врешті-решт, веде до глибоких образ. Ще однією перешкодою є брак новозавітної ЛЮБОВІ серед тренерів. Справжня ЛЮБОВ у тренері змушує його постійно робити процес звітності пастора чи диякона, який навчається, приємним. Якщо у тренера немає ЛЮБОВІ, то у нього немає жодної потреби питати звіт у своїх студентів. Новозавітна ЛЮБОВ вимоглива!

Причиною більшості перешкод є правила, створені людьми з найшляхетнішими намірами, які через слабкість віри бояться невимушеності й спонтанності і не хочуть дозволити Святому Духу здивувати їх. Нижче наведено кілька можливих зауважень та церковних правил, які стримують невимушене зростання церков.

«У нашому статуті чітко зазначено, що громада може розпочинати створення дочірньої церкви лише після п'яти років існування та збільшення кількості членів церкви до 100 осіб».

«Нам потрібно створити міцну базу, перш ніж ми зможемо посилати місіонерів».

«Ми не можемо цього робити, поки ця справа не буде затверджена комітетом і на неї не буде виділено бюджет».

«Ми не можемо вас охристити навіть попри те, що у вашому випадку біблійні вимоги покаєння та віри цілком задоволені. Ви спочатку маєте пройти піврічний курс підготовки, а хрищення — це випускна церемонія».

«Ви не можете справляти Святе Причастя, бо не отримали належного рукопокладання».

«Що? Це повеління Ісуса? Добре, ми проголосуємо і подивимося».

«Ми не можемо дозволити все те, що було за апостолів, — часи змінилися».

«Учнівство — це для інших служителів та керівників у церкві. Справжньому пастору потрібна семінарія».

«Ви не можете навчати інших служителів, доки не закінчите всієї програми».

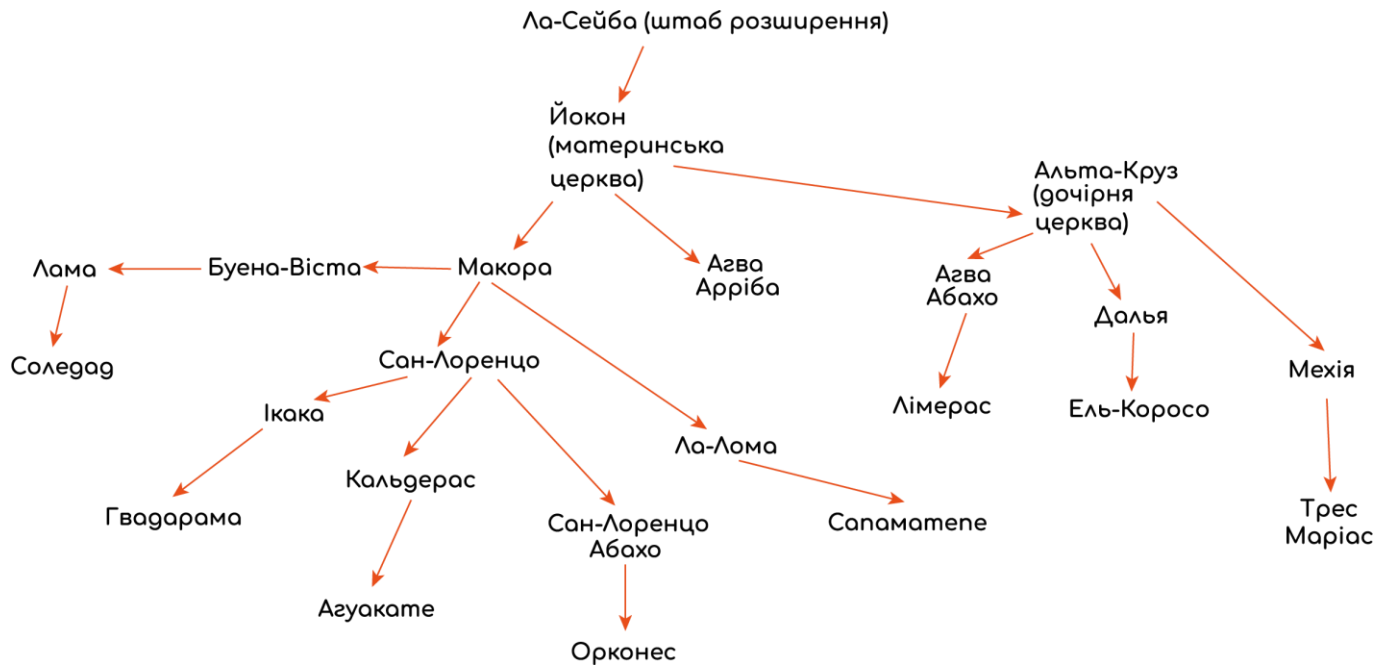
«Пасторську підготовку необхідно отримати в офіційній семінарії».

«Керувати нашим Об'єднанням церков будемо ми, досвідченіші пастори».

«Неможливо виявляти послух Христу без знання всього Божого Слова».

Рано чи пізно всі такі «не можна», які не мають біблійних підстав, замінюють простий послух Христові і придушують репродуктивне учнівство. Такі постанови і закони звучать духовно, але вони суперечать тому, що Божий Дух чинив у Писанні та продовжує чинити й донині скрізь, де люди не намагаються Його обмежити. Наша слабка віра боїться невимушеності та спонтанності, ми не бажаємо, щоб Бог нас здивував.

ПІДСУМОК

Любі брати, Україна – найбільша країна у Європі. Найкращий приклад того, як Бог бажає вирощувати церкви сьогодні — це Китай. Зараз там 50 мільйонів християн. Сьогодні перед вами два запитання. Запитання № 1 — Ви хочете здійснювати цю справу Божим способом чи бажаєте взятися за неї по-своєму? Запитання № 2 — Коли хочете починати?

Відведімо зараз час для тихої молитви.

Амінь.

Благословень вам, любі друзі!

Ми раді запропонувати вам відео-, аудіо- та друковані матеріали, які були створені служінням **Нове життя церквам**. Вам надається право після завершення практичного завдання використовувати цю лекцію в роботі з іншими людьми.